

Nr 271.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till beräkning av vissa inkomster å riksstaten för budgetåret 1933/1934 m. m.; given Stockholms slott den 9 juni 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 juni 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anhåller att med hänsyn till de förskjutningar, som under riksdagens lopp inträtt i förutsättningarna för det i statsverkspropositionen framlagda statsregleringsförslaget för budgetåret 1933/1934, få underställa Kungl. Maj:t frågan om vidtagande av ändring i vissa av de i propositionen meddelade inkomstberäkningarna för nämnda budgetår samt anför därvid följande:

Utfallet av löpande statsreglering. Vid anmälan av finansplanen i årets statsverksproposition lämnade jag en redogörelse för kassafondens ställning samt för de olika omständigheter, som påverkade utfallet av statsregleringen för innevarande budgetår. Jag erinrade därvid, att kassafonden vid in-

gången av budgetåret utvisade en behållning av allenast 13.27 miljoner kronor. Emellertid framhöll jag, att detta belopp vore så mycket mera otillräckligt som det med säkerhet kunde förutses, att den löpande statsregleringen komme att utfalla med avsevärt underskott. Beträffande storleken av detta underskott vore det tydligen vid tidpunkten för statsverkspropositionens avlättande vanskligt att närmare uttala sig. Man måste dock utgå ifrån att kassafondens behållning icke komme att förslå för att möta den väntade belastningen vid budgetårets utgång, för såvitt icke särskilda åtgärder vidtoges för förstärkning av fonden.

Förslag till åtgärder i sådant syfte framlades i proposition nr 2. Med bifall till denna proposition har riksdagen fastställt tilläggsstat till riksdagen för budgetåret 1932/1933, å vilken bland annat upptagits ett anslag å 75.6 miljoner kronor till förstärkning av statsverkets kassafond. Därjämte hava å tilläggsstaten anvisats medel till förstärkning av anslagen till arbetslöshetens bekämpande och till egnahemslånefonden. För finansieringen av tilläggsstaten hava tagits i anspråk vissa kapitaltillgångar, nämligen dels 83 miljoner kronor av rusdrycksmedelsfonden och dels 35 miljoner kronor av fonden för statsskuldens amortering.

Vid nuvarande tidpunkt av budgetåret föreligga givetvis väsentligt större möjligheter att överblicka utfallet av löpande statsreglering, än vad fallet var vid statsverkspropositionens avlättande. Till stöd för ett bedömande av läget härutinnan hänvisar jag till en av riksräkenskapsverket, jämlikt dess instruktion, avgiven beräkning, dagtecknad den 29 april 1933.

Denna beräkning grundar sig — förutom på de inom ämbetsverket förda bokföringsmässiga sammanställningarna av de olika huvudförvaltningarnas månatliga kassarapporter för budgetårets nio första månader — på från dessa och andra myndigheter infordrade approximativa uppgifter avseende budgetårets tre sista månader. I de fall, där dessa uppgifter utvisa inkomst- respektive utgiftsbelopp, som med hänsyn till inkomstillflödet respektive anslagsbelastningen under tidigare år eller på grund av i övrigt kända förhållanden kunna förmodas icke motsvara det blivande utfallet, har riksräkenskapsverket vidtagit erforderliga jämkningar.

Beträffande beräkningen av de olika inkomsttitlarna framhålles särskilt följande:

Inkomst- och förmögenhetsskatt har för de nio första månaderna av innevarande budgetår influtit med 73.40 miljoner kronor. För budgetårets tre sista månader hava vederbörande länsstyrelser räknat med en behållen inkomst av 53.09 miljoner kronor, huvudsakligen hänförande sig till andra uppbörden av 1932 års skatt. Då säkra hållpunkter för beräkningen av sistangivna belopp saknas, måste det sålunda framräknade totalbeloppet för inkomst- och förmögenhetsskatten, 126.49 miljoner kronor, betecknas såsom mycket approximativt. Med utgångspunkt från att den vid 1932 års skatte-taxering debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten utgjorde 139.98 miljoner kronor, har riksräkenskapsverket ansett sig kunna i förevarande beräkning upptaga den under budgetåret 1932/1933 inflytande skatten till

127 miljoner kronor, motsvarande en inflytandeprocent av 90.7. För budgetåret 1931/1932 var procentsatsen 93.4.

I fråga om stämpelmedlen, som för budgetårets nio första månader lämnat en behållen inkomst av 34.07 miljoner kronor, har i nära anslutning till myndigheternas uppskattningar rörande inkomstillflödet under budgetårets tre sista månader beräknats en samlad behållen årsinkomst av 48.50 miljoner kronor. I inkomstillflödet under budgetårets sista kvartal beräknas härvid i enlighet med av generalpoststyrelsen meddelade upplysningar ingå 5.30 miljoner kronor tillfälliga gåvoskattemedel.

Å titeln tullmedel har för budgetårets nio första månader redovisats en nettinkomst av 89.07 miljoner kronor. För budgetårets återstående tre månader har generaltullstyrelsen beräknat en behållen tullmedelsinkomst av 28 miljoner kronor. I enlighet härmed skulle sålunda tullmedelsinkomsterna för hela budgetåret uppgå till 117.07 miljoner kronor. Med hänsyn till tullmedlens sjunkande tendens finner riksräkenskapsverket generaltullstyrelsens uppskattning av inkomstillflödet under budgetårets sista månader vara väl hög. Emellertid kommer förevarande titel genom omföring från titeln diverse inkomster att tillföras den hos länsstyrelserna redovisade uppbörden av tillfällig skatt å kaffe, uppgående till 1.56 miljon kronor. Med hänsynstagande härtill har riksräkenskapsverket ansett sig i förevarande beräkning kunna upptaga tullmedlen till 117 miljoner kronor.

Beräkningarna av inkomsterna från de affärsdrivande verken ansluta sig helt till respektive verksstyrelserns förslag.

Å inkomstiteln Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, som i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptagits med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, beräknas uppstå en brist av 1.41 miljon kronor, motsvarande under budgetåret till betalning förfallna kommunala utskylder.

Titeln riksgäldskontorets inkomstmedel beräknas för hela budgetåret redovisa ett underskott av 2.20 miljoner kronor, väsentligen beroende på kursförlusterna vid inköp av utländska valutor för annuitetslikvider i utlandet.

Skattebudgetens sammanlagda inkomster beräknas understiga de i riksstat och tilläggsstat uppförda med 33.80 miljoner kronor. Av nettounderskottet hänföra sig 27.67 miljoner kronor till sådana titlar, som korrespondera mot kassafonden, och 6.13 miljoner kronor till sådana titlar, vilkas inkomster skola användas för särskilda utgiftsändamål. För de till sistnämnda grupp av titlar hänförliga automobilskattemedlen har beräknats ett underskott av 7 miljoner kronor, medan för övriga hithörande titlar redovisats ett överskott av 0.87 miljon kronor.

Vad utgifterna beträffar, beräknas dessa medföra en nettobelastning av kassafonden med 13.17 miljoner kronor. Av angivna belopp hänföra sig 8 miljoner kronor till oförutsedda utgifter, medan övriga huvudtitlar tillsammans antagna belasta kassafonden med 5.17 miljoner kronor.

Överskridandet under oförutsedda utgifter hänförs sig till anslaget för oförutsedda utgifter i allmänhet och har förorsakats av Kungl. Maj:ts beslut den 23 december 1932 att från detta anslag överföra ett belopp av 8 miljoner kronor till förstärkning av det under femte huvudtiteln anvisade reservationsanslaget till arbetslöshetens bekämpande.

Av övriga huvudtitlar utvisa endast fjärde, femte, åttonde och nionde huvudtitlarna mera avsevärda överskridanden. Den beräknade merutgiften på fjärde huvudtiteln faller till huvudsaklig del på de under lantförsvaret uppförda olika avlöningsanslagen. Merutgiften å femte huvudtiteln har sin

orsak i beräknade överskridanden å bland annat anslaget till sjukkasseeväsendets befrämjande, anslaget till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring samt anslagen till fattigvård och barnavård. Åttonde huvudtitelns överskridanden hänföra sig till största delen till anslagen under folkundervisningen. Överskridandet under nionde huvudtiteln är till huvudsaklig del förorsakat av merutgifter å statens avdikningsanslag.

De under vederbörande huvudtitlar uppförda allmänna dyrtidstilläggsanslagen utvisa tillsammans en nettobesparing av 1.39 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket sammanfattar resultaten av beräkningarna sålunda:

Såsom tidigare angivits, hava skattebudgetens inkomstitlar beräknats utfalla med ett underskott att ersättas av kassafonden å 27.67 miljoner kronor samt utgiftstitlarna beräknats belasta kassafonden med ett belopp av 13.17 miljoner kronor. Kassafonden skulle alltså genom statsregleringen för budgetåret 1932/1933 tagas i anspråk med ett belopp av 40.84 miljoner kronor. Genom anslag å tilläggsstaten erhåller emellertid kassafonden under budgetåret en förstärkning av 75.60 miljoner kronor. Enligt förestående beräkning skulle följaktligen kassafonden under budgetåret 1932/1933 komma att ökas med 34.76 miljoner kronor. Då kassafonden vid budgetårets början uppgick till 13.27 miljoner kronor, skulle alltså fonden vid budgetårets utgång utvisa en behållning av 48.03 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets ifrågasvarande beräkning synes mig vara i huvudsak väl grundad. Kassafondens behållning skulle, enligt vad beräkningen utvisar, vid början av budgetåret 1933/1934 komma att uppgå till i runt tal 48 miljoner kronor.

Statsverkspropositionen. Såsom framgår av finansplanen i årets statsverksproposition, utvisade efter budgetarbetets slut skattebudgetens utgiftssida ett belopp av 788.17 miljoner kronor, medan summan av skattebudgetens påräkneliga inkomster utgjorde 693.67 miljoner kronor. I nyssnämnda utgiftssumma ingick ett belopp av 40 miljoner kronor, motsvarande den extra amortering, som enligt finansplanen skulle verkställas av den för finansiering av utvidgade offentliga arbeten erforderliga upplåningen. För täckande av nämnda amorteringsbelopp borde enligt finansplanen avses hela avkastningen av arvs- och gåvobeskattningen, vilken föreslogs skola omläggas och skärpas, så att den kunde beräknas giva en total inkomst å motsvarande belopp. Efter frånräknande å utgiftssidan av nyssnämnda amorteringssumma, 40 miljoner kronor, och å inkomstsidan av arvsskattens enligt nuvarande bestämmelser uppskattade belopp, omkring 15 miljoner kronor, kvarstod alltså å utgiftssidan ett belopp av 748.17 miljoner kronor, mot vilket svarade inkomster till belopp av 678.67 miljoner kronor. Ett ytterligare inkomstbelopp av 69.5 miljoner kronor var sålunda erforderligt för budgetens balansering.

I avseende å täckande av detta underskott innehöll finansplanen följande förslag.

För att i möjligaste mån begränsa de skattehöjningar, som bleve ofrånkomliga, borde för nästa statsreglering vissa engångsinkomster tillgodo-

föras budgeten. Finansplanen räknade i dylikt avseende med dels en inleverering från Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet av redan intjänta vinstmedel på 10 miljoner kronor, dels en likartad inleverering av 2 miljoner kronor från Aktiebolaget Vin- & Spritcentralen. Därjämte ifrågasattes viss omläggning av sättet för redovisande å riksstaten av statsverkets andel i riksbanksvinsten, varigenom för nästkommande budgetår kunde — förutom andel i vinsten för år 1932 — beräknas även andel i vinsten för år 1933, den sistnämnda upptagen till 13 miljoner kronor.

Sammanlagt skulle dessa engångsinkomster tillföra budgeten 25 miljoner kronor. Då dessutom 2 miljoner kronor av lotterimedel skulle — under titeln diverse inkomster — tagas i anspråk för budgeten, återstodo 42.5 miljoner kronor att täcka.

Sistnämnda belopp skulle enligt finansplanen anskaffas genom ökad beskattning på följande sätt. En höjning av procenttalet för inkomst- och förmögenhetsskatten med 20 enheter, alltså från 145 till 165, beräknades inbringa 15 miljoner kronor. Tobaksskatten syntes genom en jämkning uppåt av vissa skattesatser kunna lämna en årlig merinkomst av 5 miljoner kronor. Genom viss höjning av omsättningsskatten å spritdrycker och dess utsträckande att utgå jämväl å s. k. teknisk sprit ansågs ett ytterligare belopp av 13 miljoner kronor kunna göras tillgängligt. Slutligen beräknades en skärpning av maltskatten medföra en inkomstökning av 9.5 miljoner kronor.

Förslag beträffande de särskilda skattehöjningarna. Närmare utformade förslag rörande de skattehöjningar, som förutsatts i finansplanen, hava sedermera i särskilda propositioner förelagts riksdagen. Med vissa undantag hava dessa förslag av riksdagen behandlats.

Sålunda har förslag om höjning av maltskatten framlagts för riksdagen genom proposition nr 42 och har av riksdagen godkänts. Höjningen har trätt i kraft den 14 februari 1933.

Förslag om den avsedda höjningen av tobaksbeskattningen har framlagts i proposition nr 119 och har likaledes vunnit riksdagens bifall. De nya skattesatserna hava erhållit tillämpning från och med den 1 mars 1933.

Ändrade grunder för uttagande av omsättningsskatten å spritdrycker ha i enlighet med vad som förutsattes i finansplanen föreslagits i proposition nr 60. Förslaget har av riksdagen bifallits för tiden intill utgången av löpande budgetår, och de därav föranledda författningsändringarna hava trätt i kraft den 1 februari 1933. Däremot har riksdagen icke fattat ståndpunkt till förevarande skattefråga såvitt angår nästa budgetår.

Icke heller har i proposition nr 39 framlagt förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1933 ännu varit föremål för riksdagens beslut.

Ändringar å skattebudgetens utgiftssida. Under riksdagens lopp hava åtskilliga ändringar vidtagits i avseende å budgetförslagets utgiftssida.

Vissa av Kungl. Maj:t i särskilda propositioner framlagda förslag innebära en nettoökning för skattebudgeten av omkring 1.2 miljon kronor. Bland anslagsbelopp, som ej upptagits i statsverkspropositionen men under riksdagens lopp av Kungl. Maj:t äskats, må nämnas 0.17 miljon kronor för bidrag till täckande av merkostnader vid användning av inhemskt vedbränsle, 0.13 miljon kronor till rådgivande och kontrollerande verksamhet m. m. för vedeldningens befrämjande, 0.15 miljon kronor till kapitalökning för spannmålslagerhusfonden, 0.68 miljon kronor till statsunderstöd till förlikning i det s. k. Hornborgamålet och 0.1 miljon kronor till förvaring och vård av vissa skjutvapen.

I vissa fall har vidare riksdagen på initiativ av enskilda motionärer anvisat anslag till högre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna eller å nästa års riksstat uppfört anslag, som icke varit upptagna i budgetförslaget. Bland dylika utgiftsökningar må nämnas de höjningar å tillhoppa 1.92 miljon kronor, som av riksdagen beslutats i fråga om åtskilliga anslag under fjärde huvudtiteln, ävensom av riksdagen vidtagen höjning med 1.59 miljon kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag av åttonde huvudtiteln anslag till utjämning av kostnaderna för folkskoleväsendet. Dessutom har riksdagen å allmänna skattebudgeten uppfört vägran till belopp av sammanlagt 3.05 miljoner kronor, som enligt riksstatsförslaget skulle bestridas av automobilskattemedel.

Med utgångspunkt från hittills av riksdagen beslutade utgifter och, i den mån beslut av riksdagen ännu ej fattats, från Kungl. Maj:ts förslag i ännu icke avgjorda anslagsfrågor torde man, enligt vad verkställt överslag giver vid handen, hava att räkna med att skattebudgeten i förhållande till statsverkspropositionen ökats med 8.28 miljoner kronor.

Därest det förslag i fråga om anslag till dyrtidstillägg under nästkommande budgetår åt befattningshavare i statens tjänst, som framlagts av statsutskottet, vinner riksdagens bifall och om de i samma förslag angivna beräkningsgrunderna tillämpas beträffande anslag till dyrtidstillägg i övrigt å budgeten, uppkommer å andra sidan en anslagsminskning i förhållande till statsverkspropositionen av i runt tal 4.67 miljoner kronor. Skattebudgetens ökning begränsas därmed till omkring 3.61 miljoner kronor.

Vid sidan härav skulle emellertid skattebudgeten i betydande omfattning lättas genom de omläggningar i fråga om finansieringen av utgifterna för arbetslöshetens motverkande, vilka torde komma att framgå såsom resultat av riksdagsbehandlingen av Kungl. Maj:ts förslag i detta ämne.

I proposition nr 216 angående femte huvudtiteln anslag till bekämpande av arbetslösheten har medelsbehovet för de med anslaget avsedda ändamålen för nästa budgetår uppskattats till i runt tal 55 miljoner kronor, därav för statliga reservarbeten 30 miljoner kronor samt för kontantunderstöd

och övriga å anslaget belöpande utgifter 25 miljoner kronor. Då vid innevarande budgetårs utgång ett belopp av omkring 22 miljoner kronor beräknats kvarstå av de för budgetåret beviljade anslagsmedlen till arbetslöshetens bekämpande, har anslaget i propositionen — med beaktande bland annat av behovet av medelsreserv — ansetts böra för budgetåret 1933/1934 upptagas med ett till 35 miljoner kronor avrundat belopp.

Efter vad jag inhämtat torde numera kunna förutsättas, att enligt den finansieringsplan beträffande arbetslöshetsutgifterna, vilken lär komma att framläggas av särskilda utskottet, kostnaderna för reservarbeten överföras från femte huvudtitelns förevarande anslag till de under utgifter för kapitalökning upptagna lånemedelsanslagen till allmänna arbeten. Medelsbehovet under femte huvudtitelns anslag skulle då komma att minska med omkring 30 miljoner kronor, i följd varav anslagsbeloppet torde böra upptagas till 5 miljoner kronor. Vidare torde man hava att räkna med att från de av lånemedel finansierade kapitalökningsanslagen under fonden för förslag till statsverket kommer att till statens järnvägars fond överflyttas det föreslagna anslaget å 4 miljoner kronor till inlandsbanans fortsättning, vilket anslag därvid bör anvisas att utgå av skattemedel. Man torde slutligen hava att utgå ifrån att det av riksdagen enligt särskilda utskottets hemställan anvisade förslagsanslaget å 0.3 miljon kronor till täckande av merkostnader vid användning av inhemskt vedbränsle vid statens stationära anläggningar — vilket anslag icke upptagits i Kungl. Maj:ts förslag i ämnet — kommer att uppföras å skattebudgeten. Genom dessa omläggningar skulle alltså en minskning av skattebudgetens utgiftssida med 25.7 miljoner kronor inträda.

Efter de ändringar å riksstatens utgiftssida, vilka sålunda vidtagits eller kunna förutsättas bliva beslutade av riksdagen, skulle skattebudgetens totalsumma komma att i förhållande till statsverkspropositionen förete en nettominskning av 22.09 miljoner kronor och alltså utgöra — fränsett det särskilda amorteringsanslaget under avbetalning å statsskulden — 726.08 miljoner kronor.

Vid nu återgivna beräkningar har hänsyn ej tagits till de jämkningar i anslagen till räntor å statsskulden, vilka kunna föranledas av riksdagens beslut i anslagsfrågor berörande lånebudgeten eller av annan anledning.

Ny beräkning av vissa inkomsttitlar. Under förhandenvarande förhållanden har jag ansett lämpligt att på nuvarande skede av budgetbehandlingen upptaga spörsmålet om inkomstberäkningarna till förnyad prövning.

För att erhålla material för ett dylikt bedömande har jag, i likhet med vad som skett föregående år, anmodat cheferna för vederbörande verk och företag att till mig inkomma med förnyade beräkningar rörande den sannolika avkastningen för nästa budgetår av följande inkomsttitlar i riksdagen, nämligen stämpelmedel, tullmedel, accis å silke, tobaksskatt, de

olika rusdrycksmedelstitlarna, inkomst av myntning och justering, kontrollstämpelmedel, fyr- och båkmedel, lotspenningar samt överskotten å affärsverken och å statens utlåningsfonder, varjämte jag hos förste deputeraden i riksgäldskontoret begärt ny beräkning beträffande riksgäldskontorets inkomstmedel. För den sedvanliga kontrollräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten har jag låtit införskaffa material från taxeringsnämndsordförandena i riket.

Enligt de från cheferna för vederbörande verk och företag mottagna svaren skulle — fränsett stämpelmedlen, till vilka jag senare skall återkomma — anledning till sänkning av de av Kungl. Maj:t tidigare föreslagna beräkningarna föreligga beträffande accis å silke med 0.3 miljon kronor, beträffande tobaksskatten med 2 miljoner kronor, beträffande rusdrycksmedelstitlarna med sammanlagt 9 miljoner kronor, beträffande kontrollstämpelmedlen med 0.075 miljon kronor, beträffande vissa av statens utlåningsfonder med tillhoppa 0.565 miljon kronor samt beträffande riksgäldskontorets inkomstmedel med 0.7 miljon kronor. Minskningarna utgöra tillhoppa 12.64 miljoner kronor. Höjning har föreslagits allenast beträffande titeln fyr- och båkmedel med 0.1 miljon kronor.

Rörande beräkningen av de olika inkomsttitlarna vill jag till en början erinra, att svårigheterna för en tillförlitlig uppskattning av särskilt vissa för konjunkturläget känsliga inkomsttitlar under nu rådande ekonomiska förhållanden äro osedvanligt stora. Även kassafondens ställning motiveerar enligt min uppfattning en viss försiktighet i inkomstberäkningarna. Till nu löpande statsreglering beräknas kassafonden, såsom framgår av riksräkenskapsverkets i det föregående återgivna skrivelse, få lämna ett tillskott av omkring 40 miljoner kronor; härigenom skulle fonden — trots den extraordinarie förstärkning fonden erhållit genom särskilt kapitalökningsanslag å den vid årets riksdag beslutade tilläggsstaten — komma att nedbringas under 50 miljoner kronor. För en försiktig inkomstberäkning talar också, att det måste anses ovisst, om vid bifall till statsutskottets förslag i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst utgifterna för dyrtidstillägg under nästkommande budgetår komma att hålla sig inom ramen för de för ändamålet avsedda anslagen, vilka enligt förslaget skulle beräknas efter en medelindex av 152.

De beräkningar rörande avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, som verkstälts med ledning av det från taxeringsnämndsordförandena inkomna materialet, ge efter min uppfattning vid handen, att det sammanlagda debiterade skattebeloppet bör beräknas något lägre än det belopp, som legat till grund för statsverkspropositionens beräkning av inkomsttiteln. Skillnaden hänför sig huvudsakligen till utfallet av bolagens taxeringar. Under föreliggande förhållanden finner jag icke tillrädligt att bibehålla denna inkomsttitel vid det i rikstatsförslaget beräknade beloppet utan anser mig böra föreslå, att titeln nedsattes med 3 miljoner kronor till 120 miljoner kronor.

Däremot torde anledning icke föreligga till jämkning av det belopp å 9 miljoner kronor, varmed extra inkomst- och förmögenhets- skatten uppförts i budgetförslaget.

Såsom förut nämnts, hava stämpelmedlen, fränsett inkomsterna av arvs- och gåvobeskattningen, i statsverkspropositionen uppskattats till 30 miljoner kronor. Lägges härtill den avkastning av nämnda beskattning, som kunde beräknas inflyta, om nu gällande bestämmelser bibehölles, skulle under denna inkomsttitel enligt statsverkspropositionens beräkningsgrund inflyta 45 miljoner kronor. Chefen för postverket har ansett försiktigheten böra bjuda att för nästkommande budgetår icke beräkna större stämpelmedelsuppbörd genom postverket än 40 miljoner kronor. Även jag finner en nedräkning av denna inkomsttitel vara tillrådlig. Om jag alltjämt bortser från inkomsten av arvs- och gåvobeskattningen — vilken inkomst, på sätt nyss erinrats, enligt finansplanen är avsedd att svara mot ett amorteringsanslag till enahanda belopp — har jag ansett mig kunna stanna vid en sänkning av stämpelmedlen i övrigt från 30 miljoner kronor till 27 miljoner kronor. Jag anser mig kunna förutsätta, att den härav betingade jämkningen i stämpelmedlens sammanlagda belopp vidtages av bevillningsutskottet vid utskottets beräkning av bevillningarna för nästkommande budgetår.

I fråga om beräkningen av tullmedlen har generaltulldirektören — under förutsättning att större förändringar i gällande tullsatser eller mera genomgripande nya importregleringsåtgärder icke komma att vidtagas — ansett nettouppbördens av tullmedlen under budgetåret 1933/1934 kunna uppskattas till 120 miljoner kronor eller samma belopp som upptagits i statsverkspropositionen. Såsom framgår av den föregående redogörelsen torde denna inkomsttitel komma att för innevarande budgetår giva omkring 117 miljoner kronor. Jag finner mig böra föreslå, att tullmedlen i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas med sistnämnda belopp.

I likhet med generaltulldirektören anser jag en nedsättning böra ske av den i statsverkspropositionen beräknade inkomsten av accis å silke till 0.5 miljon kronor.

I anslutning till vad från Tobaksmonopolets sida ifrågasatts beträffande beräkningen av tobaksskatten förordar jag, att denna inkomsttitel för nästa budgetår upptages med ett till 73 miljoner kronor nedsatt belopp.

Den av t. f. chefen för kontrollstyrelsen beräknade nedgången i inkomsterna av rusdrycksmedelstaplarna, tillhoppa 9 miljoner kronor, fördelar sig med 1 miljon kronor på brännvinstillverkningskatten, 3 miljoner kronor på rusdrycksförsäljningsmedlen från partihandelsbolag, 3 miljoner kronor på rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolag och 2 miljoner kronor på maltskatten. Dessa beräkningar finner jag mig kunna godtaga.

Erinras må härefter, att riksdagen avslagit Kungl. Maj:ts förslag om

viss höjning av de enligt olycksfallsförsäkringslagen utgående tilläggsavgifterna för försäkringar i riksförsäkringsanstalten, i följd varav den i statsverkspropositionen beräknade inkomstökningen å 0.09 miljon kronor under titeln bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten bortfaller.

Beträffande kontrollstämpelmedlen biträder jag myntdirektörens beräkning, enligt vilken denna inkomsttitel för nästa budgetår skulle upptagas till 375,000 kronor.

Med avseende å fyr- och båkmedlen finner jag icke anledning till ändring i statsverkspropositionens beräkning.

Beräkningen av affärsverkens överskott påverkas tydligen av kostnaderna för dyrtidstilläggen. I anslutning till vad jag nyss anfört synes det mig kunna ifrågasättas, huruvida det kan anses tillrådligt att i nuvarande läge för affärsverkens vidkommande beräkna utgifterna för dyrtidstillägg under nästa budgetår efter den medelindex av 152, som lagts till grund för statsutskottets beräkning av de å riksstaten uppförda dyrtidstilläggsanslagen.

Med hänsyn till den minskning av utgifterna för dyrtidstillägg, som vid bifall till statsutskottets förslag torde uppkomma, har jag likväl funnit mig kunna förorda, att överskottet å telegrafverkets verksamhet, som i statsverkspropositionen beräknats till 26 miljoner kronor, upptages till 26.5 miljoner kronor.

Postverkets överskott har av chefen för verket uppskattats till 14.8 miljoner kronor, men verkschefen har dock ansett det i budgetförslaget upptagna beloppet, 15 miljoner kronor, kunna bibehållas. Denna siffra har jag ansett mig kunna godtaga.

I fråga om överskottet å statens järnvägars verksamhet har chefen för verket framhållit, att under de månader av innevarande år, för vilka driftresultatet vore känt, inkomsten varit mindre än som vid budgetförslagets uppgörande förutsatts samt att, därest någon förbättring ej skulle inträda, risk föreläge, att det beräknade överskottet skulle kunna förbytas i driftunderskott. Trots denna försämring i driftresultatet och trots de alltjämt oklara utsikterna för framtiden har verkschefen emellertid, i betraktande av de under senaste tiden framträdande tecknen till en återhämtning i konjunkturutvecklingen, ansett, att man borde kunna våga sig på att i riksstaten för budgetåret 1933/1934 bibehålla den i statsverkspropositionen framlagda beräkningen, 4.5 miljoner kronor. För egen del finner jag med hänsyn till föreliggande driftresultat under den gångna delen av innevarande år en nedräkning av förevarande inkomsttitel påkallad. Till följd av de minskade utgifterna för dyrtidstillägg åt verkets personal anser jag emellertid nedräkningen kunna begränsas till 1.5 miljon kronor. Jag föreslår alltså, att statens järnvägars överskott uppföres med 3 miljoner kronor.

Beträffande överskotten från övriga affärsdrivande verk

föreligger efter min uppfattning ej tillräcklig anledning till ändring i de i statsverkspropositionen beräknade beloppen.

Minskningen i överskotten å utlåningsfonder fördelar sig på följande sätt: statens bostadslånefond 150,000 kronor, allmänna järnvägslånefonden 300,000 kronor, vattenkraftslånefonden 35,000 kronor, luftfartslånefonden 5,000 kronor, fiskerilånefonden 10,000 kronor, jordförmedlingsfonden 5,000 kronor, täckdikningslånefonden 10,000 kronor och rederilånefonden 50,000 kronor. Mot dessa beräkningar har jag icke något att erinra.

Ej heller finner jag anledning till avvikelse från den av riksgäldskontoret nu föreslagna beräkningen av riksgäldskontorets inkomstmedel, slutande å 12.1 miljoner kronor.

Slutligen torde den under rubriken i anspråk tagna kapitaltillgångar uppförda inkomstiteln för statens produktiva fonder böra underkastas viss jämkning. I statsverkspropositionen har under denna titel beräknats ett belopp av 28,900 kronor. Jag erinrar nu, att i propositionerna nr 177 och nr 189 förordats, att vissa anslagsbelopp å skattebudgeten om sammanlagt 0.45 miljon kronor, vilka icke beräknats i statsverkspropositionen, skola täckas genom att å budgeten tages i anspråk erforderligt belopp ur norrländska nyodlingsfonden. I ett den 22 februari 1933 avgivet utlåtande i ärende angående bland annat kapitalökning för statens mejerilånefond (se proposition nr 182, sid. 6) har statskontoret uttalat, att av norrländska nyodlingsfonden borde — utan risk för kapitalbrist — kunna för budgeten disponeras förslagsvis minst 1.6 miljon kronor, därav 0.96 miljon kronor skattemedel och 0.64 miljon kronor lånemedel. I anslutning till vad statskontoret sålunda föreslagit torde här ifrågavarande inkomstitel böra ökas med 0.96 miljon kronor, medan nyssnämnda lånemedelsbelopp bör i budgeten beräknas under titeln »Återbetalningar av lånemedel». I samband härmed bör inkomstiteln Övriga lånemedel minskas med 0.64 miljon kronor.

Sammanfattning. Enligt de beräkningar, vid vilka jag sålunda stannat, skulle för finansiering av nästkommande budgetårs riksstat stå till förfogande — fränsett avkastningen av arvs- och gåvobeskattningen, vilken å utgiftssidan motsvaras av anslag till avbetalning å statsskulden — 726.40 miljoner kronor eller 21.77 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen beräknats.

På sätt jag förut angivit beräknas skattebudgetens utgiftssida komma att minskas med 22.09 miljoner kronor eller — fränsett det särskilda anslaget under avbetalning å statsskulden — till 726.08 miljoner kronor.

Enligt här gjorda uppskattningar skulle följaktligen de i budgetförslaget upptagna inkomsterna bereda täckning för de utgifter, som beslutats eller kunna beräknas bliva beslutade av riksdagen, och därjämte lämna ett överskott å 0.32 miljon kronor. Jag erinrar emellertid, att, såsom av det föregående framgår, på nuvarande stadium av budgetbehandlingen hänsyn icke kunnat tagas till samtliga poster å riksstatens utgiftssida.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte, med ändring av i statsverkspropositionen framlagda förslag angående upptagande i riksstaten för budgetåret 1933/1934 av vissa inkomsttitlar, föreslå riksdagen att i nämnda riksstat beräkna följande inkomsttitlar sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>be-</i> <i>villning</i>	kronor	120,000,000
Tullmedel, <i>bevillning</i>	»	117,000,000
Accis å silke, <i>bevillning</i>	»	500,000
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	»	73,000,000
Brännvinstillverkningskatt, <i>bevill-</i> <i>ning</i>	»	16,000,000
Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevill-</i> <i>ning</i> :		
Partihandelsbolag	»	9,000,000
Detaljhandelsbolag	»	16,000,000
Maltskatt, <i>bevillning</i>	»	28,000,000
Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten	»	1,060,000
Kontrollstämpelmedel	»	375,000
Telegrafverket	»	26,500,000
Statens järnvägar	»	3,000,000
Statens bostadslånefond	»	3,150,000
Allmänna järnväglånefonden	»	675,000
Vattenkraftslånefonden	»	400,000
Luftfartslånefonden	»	35,000
Fiskerilånefonden	»	90,000
Jordförmedlingsfonden	»	15,000
Täckdikningslånefonden	»	140,000
Rederilånefonden	»	900,000
Riksgäldskontorets inkomstmedel ..	»	12,100,000
I anspråk tagna kapitaltillgångar:		
Statens produktiva fonder	»	988,900
Lånemedel: Återbetalningar	»	4,433,032.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hj. Ekengren.